

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.
a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.
Numele singuratic la 5 cr. se vînd la „Institutul Tipografic”.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Prea aspri?...

O foaie oare-care, vorbind mai zilele trecute despre atitudinea noastră față de alegerea dela Ligă, scria, pe un ton aproape elegiac, că prea am fost aspri, — și deci nedrepti, — cu membrii blamați ai fostului comitet.

Și foaia aceea aducea în spriginul aserțiunii sale împregiurarea, că membrii fostului comitet au condus Liga în vremuri grele pentru cauza noastră și i-au adus pe atunci servicii atât de însemnate, încât se cuvine a trece cu vederea inconsecuența lor din urmă, conduita lor într-adevăr necorectă de câteva luni încoace, (căci în privința aceasta foaia amintită, — cu jumătate de gură nu-i vorba, dar totuși — e de acord cu noi).

Să ne ierte confratele nostru, dar noi n'am făcut necrologul nimărui, căci numai în cazul acesta, — *de mortuis nihil nisi bene*, — n'am fi lipsit dela datoria creștinească de a trece cu vederea cele câteva luni de inconsecuență și de conduită necorectă, în considerația meritelor din trecut ale unor adormiți întru Domnul; noi stăteam de vorbă cu niște oameni vii, cari fac politică și ne lovesc. Noi nu făcăm biografia nimărui și nu judecam întreaga activitate a membrilor fostului comitet al Ligei; ci ne mărgineam a judeca un moment al vieții lor, activitatea lor actuală. Noi nu aveam a face cel puțin cu niște oameni, cari, după ce au spriginut cauza națională, se retrag din luptă, cum a făcut d. V. A. Urechia de pildă; ci aveam a face cu niște oameni, cari merg înainte (adevădat, mai corect, cari dau îndrăgășit), cu niște oameni, cari, după ce au spriginut mișcarea națională, astăzi iau pozițiune hotărâtă în contra ei și în contra celor, cari o susțin mai departe.

Și lucrul se schimbă. Așa pusă chestiunea, nici clienții confratelui nostru n'ar pute avea pretenția să închidem ochii la loviturile ce ne dau și se-i tămaiem pentru activitatea lor din trecut. Această pretenție nu ar pute-o avea nici ei, cu atât mai mult că o chestiune se pune aci: Servit-au acei domni, atunci când erau în opoziție, într-adevăr cauza națională, avându-o pe ea în vedere, sau au servit-o numai indirect, având în vedere în primul loc interesele lor de partid?

Mintea nepreocupată înclină pentru a doua ipoteză, și anume, că d-lor au servit cauza națională numai cât timp interesele lor de partid o cereau și s'au întors în contră-i imediat când situația s'a schimbat și interesele partidului lor erau cu totul altele.

Și fiind așa, înțelege bine confratele nostru, că „marele merit” devine microscopic de mic.

Dar' s'a pomenit și de „recunoștință”. S'a zis adică cum că noi s'ar cuveni să fim recunoscători acelor domni.

Recunoscători... de ce? Pentru-că au vorbit și au scris, apărând cauza națională?... Dar' bine, asta erau datori să o facă, în tot cazul erau liberi să o facă sau nu. Și dacă au făcut-o, ei n'au făcut-o pentru noi, cauza națională nefiind interprimerea privată a nimărui. Noi ne facem cel puțin tot atâta datoria față de neamul nostru și pentru aceea nici prin minte nu ni-a trecut să așteptăm recunoștința cuiva.

Și mai la urmă unde s'ar ajunge cu acest chip de a se considera oamenii și lucrurile în lupta politică? Am ajunge acolo, ca să îndumnezeim pe toți cei cari un moment ne au spriginit și cari se întorc pe urmă în contra noastră, făcându-ne cu aceasta mai mult rău decât binele ce ni-l-au făcut spriginindu-ne altă-dată. Am ajunge să fim recunoscători tuturor celor cari un moment ne-au apărut, pentru-ca pe urmă să ne lovească toată viața lor. Am ajunge în sfârșit să vedem pe toți cei cari au de gând să ne atace, că încep prin a ne susține, pentru-ca să se asigure de tăcerea și de „recunoștința” noastră... Atunci de ce

n'ar ave încaltea și Moldovan Gergely drepturi la recunoștința noastră, pentru sentimentele românești ce l-au încălzit în copilărie și în primii ani ai tinereții?...!

Conceptia aceasta trebuie să fie combătută din resputeri. În cauza națională toți trebuie să-și facă totdeauna datoria, fără a aștepta recunoștința nimărui în parte, ci numai a poporului cărui cauza aparține.

Fie deci pe pace confratele nostru, nu aspri am fost cu membrii blamați ai fostului comitet, ci numai drepti. Nu personal i-am privit noi și nu pentru neajunsuri personale i-am combătut; ci i-am privit ca pe o corporație, care astăzi reprezintă o direcție contrară intereselor naționale și i-am desaprobat pentru noua și neromânească lor atitudine politică „în situația schimbată”. Și decât confratele nostru s'ar osteni să-și apere clienții tirși-grăpiși, „cu toate-că de câte-va luni”... etc. și „deși timpurile din urmă”... etc., ar face mai bine să le spună verde, că o cauză atât de mare nu se poate duce la bun rezultat cu caractere maleabile, care-și modifică convingerile și atitudinea după interese străine cauzei însăși. De sigur mai bun serviciu le-ar face.

Dr. Branice — liber! Azi-dimineață am fost foarte plăcut surprins priu următoarea telegramă:

„Budapesta, 7 VI. 96.

Liber, vă salută: Dr. Branice”.

Energicul luptător e liber adevădat de ieri. Noi îl salutăm din toată inima cu frățească bucurie, dorindu-i putere și tărie, ca precum ea bărbăție a suferit temnița cu bărbăție să se înroleze earăși în lupta, care acum mai mult ca ori-când reclamă puteri bune și probate.

Sachsentag. „Bistritzer Zeitung” re-

clama în ultimul seu număr convocarea conferinței Sașilor, într'un articol foarte obiectiv motivat. Arată, că e de datoria comitetului central să convoace conferința din 5 în 5 ani. Dela ultima conferință se împlinesc deja 6 ani. „Poporul nostru — zice „B. Z.” — vrea se știe, pentru-ce lucră, luptă și plătește. O politică, de sus, făcută în secret de câțiva inițiați, nu e populară și are de urmare înstrăinarea poporului în cele mai largi cercuri, așa că într'un moment dat, el poate să-și lase conducătorii în baltă”.

Organul sășesc speră, că încă în decursul acestui an comitetul central va convoca conferința, ear' dacă nu, se vor afla trei cercuri electorale, care în înțelesul programului să pretindă convocarea.

LIGA.

Scandalul provocat la metropolia din București, care pasionează toată lumea și preocupă întreaga presă din regat a făcut, ca chestiunea atât de importantă a Ligei să fie delaturată către timp dela ordinea zilei. Delaturată da, dar uitată ba. E prea importantă această chestiune, decât ca să fie uitată. E vorba de „unitatea culturală” a tuturor Românilor, e vorba de chestiunea națională, care nu poate fi uitată. Scandalele pot să pasioneze mulțimea câteva zile, ideile mari însă vor preocupa neconținut inimile și mințile oamenilor de bine. O idee mare înfruptăză Liga, de aceea ea trebuie să ne preocupe neconținut pe toți.

Sunt două săptămâni de când congresul Ligei a ales noul seu comitet, și până astăzi unii din membrii fostului comitet refușă încă a preda Liga noului comitet.

În agitația mare, ce s'a desfășurat în giurul metropoliei, procedura, înfierată de toți, a acestor renitenți, s'a cam uitat. Acum însă ea se discută de nou.

„Ziua” publică în nrul seu de Sâmbătă un prim-articol despre Ligă, reclamând atențiunea ce-i compete și condamnând „purtarea acelor, cari deși condațnați de congresul „Ligei”, continuă a

stăpâni prin puterea brutală, instituția dela care au fost alungați”.

Noul comitet de altă parte merge neconținut înainte, cucerind noue și noue cercuri.

Cele mai de frunte secțiuni ca cea din Iași, Craiova, Brăila, Ploiești, au întrerupt legăturile cu vechiul comitet, salutând și spriginind comitetul cel adevărat.

Presă a hotărât să deie o mare sərbare în folosul Ligei, care se va și ține în curând, ear' „studentii” au lansat un călduros apel în favorul noului comitet.

Eată acest apel:

Colegi!

Lupta pentru naționalitate este singura luptă demnă de tinerimea universitară. În lupta pentru naționalitate se oțlesc caracterele și se purifică mintea de tot ce-i mic și egoist, de tot ce-i influență nefastă de politicianism și tradiții bizantine.

Victoria în această luptă se ne fie singurul nostru ideal!

Acum cinci ani, când sub presiunea și amenințările dușmanilor nostri comuni, un avânt patriotic cuprinse toate inimile românești, voi, studenți universitari, v'ati găsit în fruntea mișcării de reculegere a forțelor naționale și cu generosul vostru entuziasm se cimentă primele temelii ale Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor.

De atunci voi ați câștigat un drept la recunoștința țerii; dar de atunci aveți și o datorie mai mult cătră țeară.

Ați rămas gardă de onoare a Ligei pentru unitatea culturală; ori-ce atingeri adusă ei, va fi socotită de lume ca un semn de slăbiciune și lipsă de persistență în avântul vostru.

Colegi!

Comitetul național studențesc, ales de voi, ca să vegheze neîntrerupt asupra intereselor cauzei naționale, astăzi se crede dator a face un nou apel la patriotismul și entuziasmul vostru.

Din interese de partid, Liga părea în timpul din urmă condamnată la pieire.

N'am șovăit un singur moment atunci de a lupta contra unei asemenea tendențe, și alături de toți cei-ce pun iubirea pentru țeară mai presus de spiritul de partid am contribuit la nimicirea nefastei tendențe.

Noul comitet al Ligei manifestă în public dorința de a vedea reînsoțindu-se activitatea Ligei și a o desface de sub influența intereselor politice.

Dreptatea dar' a triumfat; câmpul activității Ligei a redevenit earăși deschis tuturor acelor, cari vor într'un mod sincer propășirea neamului românesc.

Am învins! — dar' învingerea poate să fie numai momentană, dacă Liga rămâne cu micul număr de membri și în starea ce ne-a lăsat-o conducătorii ei de până acum.

Noi membrii comitetului național, în urma apelului ce ni-a fost făcut de noul comitet central, recurgem la spriginul vostru colegi, recurgem la conștiința noastră de datoria ce aveți de a ne susține, măriți numărul celor-ce luptă sincer pentru neamul românesc și atunci vom pute zice: Dumnezeu cu noi și cu sfânta noastră cauză!

București, 24 Maiu 1896.

Comitetul național studențesc.

Nou proces de presă.

Sibiu. 8 Iunie n.

Evident, că guvernul vrea să ne ferească de nou cu o serie de procese. Cum s'ar și pute să treacă mileniul fără un proces contra „Tribunei”? După-ce cu grațiarea acordată din incidentul aniversariului încoronării s'au cam golit temnițele, cum s'ar pute, ca guvernul să nu se flegrijească de nou de material, care să le umplă? Și firește, că materialul acesta trebuie luat dintre Români.

Alt scop nu credem să aibă procesul, ce ni-s'a intentat, tocmai acum în preajma zilei de grație.

El este, curat lucru, tras de pâr, numai ca să fie un nou proces, pentru-că într-adevăr articolul încredințat, nu conține absolut nimic punibil. Și cu toate acestea, nu un pasagi, ori altul, ci întreg articolul e încredințat, în-treg e subtras de procuror cu cerusă vînă.

Asta va se zică, a sforța procese după procese; astfel se pot încredința toți articolii „Tribunei”, întreagă colecția ei.

Rugăm cetitorii se mai percurgă odată cu atențiune articolul încredințat, și se cerceteze fiecare, dacă se găsește aci vr'un pasagi punibil?

Eată articolul victimă:

Biserica și Școala.

„Ieri, vorbind despre pozițiunea noastră față de mileniu, am arătat că deja, ca partid național și comitet, s'ntem îndrumați pe o cale bună și că s'ntem mai pregătiți decât s'ar crede, la o ochire superficială a situației, de a ne face datoria de Români, față de sərbarea descăleării mileniare a lui Arpád pe locurile aceste. Omogenitatea din comitet și solidaritatea din partid s'au restabilit în mare parte și totul ne îndreptățește să credem, că zi cu zi se vor întări tot mai mult, până-ce vom ajunge la o desevirșită închegare a forțelor, de care dispunem.

Rămân însă câteva greutăți, precum de pildă timpul scurt ce ne desparte de începerea pomenilor sərbări; — și dacă nu vom pute înlătura cu desevirșire aceste greutăți, nefiind în puterea noastră, trebuie să facem toți, bunii Români și toți oamenii de inimă, ca ele să fie cât mai puțin simțite. Ear' aceasta se poate face prin o frățescă unire și solidaritate a tuturor celor cari cu sinceritate (în la demnitatea națiunii noastre și în ca ea să se se înfășoșeze și să se manifeste cu demnitate în aceste însemnate momente.

Dar', afară de partid și comitetul seu, avem și alte corporațiuni românești, care au fost totdeauna la înălțimea datorii lor și care astăzi s'nt chemate a-și face aceeași datorie și față de mileniu. — Înțelegem mai ales biserica și școala. — Biserica a fost în toate timpurile straja naționalității noastre. Aceasta e atât de adevărat, încât de multe-ori lupta națională se confunda în lupta pentru independența bisericii. Și am avut, în vremuri, bărbăți demni de înalta și nobila lor misiune, bărbăți deopotrivă în serviciul bisericii și în serviciul națiunii, al căror nume Români îl rostesc și astăzi și îl vor rosti și în viitor cu respect și recunoștință. Să mai amintim pe episcopul Ioan Inocențiu Clain, a cărui viață întreagă a fost o luptă plină de sacrificii, de ostenele și de pericole personale pentru apărarea bisericii și națiunii române? Să mai amintim pe toți ceilalți clerici, vrednici urmași ai sei, pe Mior, pe Șneai, ear' din timpurile mai noue pe Șulut și pe Șaguna, cari au lăsat frumoase pagini în istoria dezvoltării noastre naționale și nune în veci neperitoare pentru noi și urmașii nostri?

Astăzi chiar, biserica noastră numără printre episcopii sei bărbăți de o netăgăduită valoare, atât ca știință și pregătire, cât și ca conștiință înălțată a datorii lor de Români. Și chiar dacă acești bărbăți, din diferite motive și considerații, s'nt în afară de organizația noastră da partid, am avut și avem pentru cei mai mulți dintre ei o deosebită stimă, pentru unii și în vederea valorii lor personale, pentru alții în vederea demnității înalte ce ocupă.

Ce se mai zicem de brava și luminată noastră preoțimă, care a dat și în trecut și da și astăzi luptei naționale falange de harnici și neobosiți luptători! Credincioasă tradițiunii, preoțimea noastră a rămas până astăzi unul din stâlpii puterii, de care se razimă mișcarea noastră națională; ea mângăie poporul în suferință și ea îl îmbărbătează să stăruiască în lupta ce e l-s'a declarat de cătră dușmanul seu de moarte.

Tot așa școala. Dela noi, dela dascălii nostri, au plecat cele dintău raze de lumină asupra întregului neam românesc. La învățăturile lor, la vorbele lor tutelepte, generații întregi s'au ridicat, dincolo și dincoaci de Carpați, la conștiința naționalității lor române. Și până astăzi învățătorii nostri, luptând cu multe și mari greutăți, au rămas credincioși părinților lor; până astăzi ei ridică copiii nostri în sentimentul iubirii de neam și al devotamentului pentru cauza sa.

Școala, învățătorimea, este un al doilea stîlp de care mișcarea noastră națională se razimă. Ear' edificul ce se înalță pe acești doi stâlpi puternici, — biserica și școala, — nu poate să se clatine, ori-cât de furioase ar fi vijeliile ce vin asupra-i.

Alături cu partidul național și comitetul seu, biserica și școala română trebuie să-și facă datoria față de mileniu.

Accentuăm însă din lucrul acesta, pentru cuvântul, că s'ntem bine informați, că guvernul maghiar s'a adresat conducătorilor acestor două instituțiuni românești, cu stăruință expusă, ca să sərbătorească, în forme anume prescise, mileniul descăleării lui Arpád: în

toate bisericile române să se oficieze în aceeași zi un serviciu divin pentru acest eveniment de importanță capitală pentru capitaliștii jidani din Budapesta; ear' în școlile noastre de unde cântecele naționale românești au fost alungate, să se cânte, la poruncă, de către copiii nostri, cântece naționale maghiare, întru preamărirea prigonitorilor nostri.

Asta-i într-adevăr prea mult! Maghiarii ne spun cu alte cuvinte: Sərbătoria mileniului nostru național-jidovesc, cu slujbe bisericesti și cu cântece de bucurie, rîdeți, petreceți și saltați, că de unde nu, cu noi aveți de a face.

Ei bine, dacă așa se pune chestiunea, guvernul din Budapesta trebuie să afie, că, în legea noastră, mileniul nu e o sərbătoare bisericască, și cu atât mai puțin națională.

Să facem slujbe pentru mileniu, să cântăm și să petrecem?... Dar' de ce, mă rog? Au nu cumva noi înotăm aici în bine și în hază?... — au nu cumva poporul românesc are motive de a se crede fericit, că acum o mie de ani Maghiarii au venit asupra lui și l-au exploatat și l-au umilit și au căutat și cantă până astăzi să-și răpească tot ce constituie caracterul și viața sa națională?... — au nu cumva acest popor e mulțumit de regimul excepțional sub care trăiește, acum la sfârșitul unui secol de civilizație, de dreptate și de libertate?... De ce să cântăm, de ce să petrecem și ce voesc cei din Budapesta să împlorăm lui D-zeu, în slujbele noastre bisericesti, pentru dinșii?

Nu! Biserica și școala română nu pot lua parte la petrecerile Maghiarilor și Jidanilor din Budapesta. Ei n'au decât să petreacă, să rîdă, să bea și să cânte. Azi e rîndul lor. Noi însă deocamdată nu avem aceleași motive ca să ne credem fericiti și în fine veseli. De le-am ave, am sərbă și noi în chip spontan și fără speciale invitații. Va veni și rîndul nostru să ne bucurăm și să sərbăm, — rîndul nostru va fi altă-dată. Ziua de azi are și ziua de mâine.

Acuma noi dimpotrivă avem motive puternice să fim triști și adănc mahnîți în sufletele noastre și să ne îmbrăcăm în dolii și cu dolii să decorăm bisericile, școlile și casele noastre.

Sentimentul intim al tuturor servitorilor bisericii, al tuturor învățătorilor nostri, — al tuturor Românilor, acesta este. Maghiarii și Jidovii din Budapesta o știu foarte bine, — și ei știu, că noi n'am pute sərbă mileniul lor, împăcați cu sufletul și conștiința noastră.

Ear' dacă totuși ei voesc numai decât ca și noi să sərbătorim cu servicii divine și cu inimi naționale maghiare mileniul lui Arpád, atunci le amintim, că pot ave recurs la pandurii lor, că-i pot trimite în biserici și în școli, pentru-ca astfel, dintre baionete să răsună cântecele învățătorilor și copilor nostri și tot dintre baionete să se înalte spre Dumnezeu rugăciunile preoților nostri, în bisericile pustii de lume.

Facă-o și aceasta Jidanii și Maghiarii din Budapesta, ca să se adevărească odată mai mult, că Ungaria, sub cărmuirea lor, este după Anglia, „țeara cea mai liberă și mai constituțională din lume”!

Facă-o dacă pot, dar' noi nu credem că vor pute.

Ne-au putut opri, ca noi să ne sərbăm cu rugăciuni și cu slujbe bisericesti zilele noastre naționale. Ne-au și oprit; cu pandurii și cu gendarmii au fost scoși dela altarul Domnului preoții nostri, și cu forța au fost alungați credincioșii din biserica lor. Asta au făcut-o, ca au putut-o face.

Dar' a ne duce cu forța la biserică, a ne sili preotul să se îmbrace cu vestimintele sfinte și să preamărească cu cântări dumnezeiești un fapt străin de noi, de neamul și biserica noastră, aceasta nu o pot face nici ei.

Ne-au putut opri, — dar' nu ne pot sili — să ne rugăm”.

Poate să fie un proces mai tras de pâr, decât acesta? Și cu ce scop se mai fusce-nează aceste procese? Doar' ca să ne intimideze? — „Ba ghin că nu!”

Mișcarea română.

— Un echou din Germania. —

Revista „Die Wahrheit”, care apare în München sub direcțiunea deputatului Philipp Wasserburg, publică în nrul seu dela 1 Februarie un articol intitulat „Die romantische Bewegung” și subscris de O. Kalt-Releaux. Deși pe lângă multe observări bune, articolul are și aserțiuni eronate, îl reproducem totuși — după „Unirea” — ca se vadă cetitorii ce echouri are mișcarea noastră națională în străinătate. Însă, că revista din chestiune e catolică; redactorul ei este

membru al *centrului* din Reichsrath-ul german.

Eată articolul:

„Zicala Ungurilor: „extra Hungariam non est vita“, atâră de Ungaria nu se poate trăi“, a parodiat-o odată foaia umoristică vieneză „Kikeriki“ cu: „intra Hungariam is a net extra“, o părere, care o împărtășește toate popoarele nemaghiare ale jumătății ungurești a imperiului. Foarte franc și pe față își manifestează în timpul mai nou nemulțumirea Românilor din Ungaria-judică și din Ardeal și în schimb pentru aceasta seceră critica unei părți mari a presei din imperiul german, care își scoate înțelepciunea exclusiv din foile vieneză germane-liberale și din „Poster Lloyd“, care adevărat că apare în limba germană, dar e foarte maghiar. Noi cunosătorilor capabili de a judeca și neprecupați ai raporturilor din Transleithania, Românilor ni-se par mai puțin păcătoși din cauza alipirii tenace la rasa lor și din cauza curajului neînfricat, cu care apără drepturile lor de popor față de violentătorii de viață maghiară. Germanul patriotic regretă cu o cale, că Sații din Ardeal nu opun o egală împotrivire silințelor de maghiarizare, și vede lipsa aceea de conștiință națională, care a fost un criteriu al Germanului până în timpul cel mai nou.

„Dacă Românilor din Ungaria une-ori privesc peste stâlpii roșii-albi-verzi de graniță în regatul României, aceasta în asuprirea lor se poate scuza, că doar nici stâlpii de graniță negri-galbini încă nu împedecă pe Germanii din Nordul Boemiei într-o căută galeș la imperiul german. Agitația română în Ungaria sub Mocsanyi, care a ales Timișoara de cuartier general al partidului național, e cea mai viitoare (?), dar nici pe departe așa de separatistică, precum pretind Ungurii. Tot așa de ușor se poate explica aceea, că Românilor în lupta lor națională în contra maghiarismului se simțesc atrași la toate popoarele acelea ale monarhiei austro-ungare, cari se luptă pentru aceeași cauză, așadar și la Cehi. Că tendințele separatistice naționale amenință existența monarhiei, pentru asta nu sunt responsabile popoarele, ci e responsabil guvernul casei împărățești, care n'a știut să contopească conglomeratul de popoare într'un întreg emogen (?) pe timpul, când chestia națională în Europa încă nu luase în moștenire legitimitatea.

„În imperiul german oamenii își uită de multe-ori, că Austro-Ungaria nu e un stat național și nu se poate guverna după principiile unui atare stat. Germanii liberali dincoace și Maghiarii dincolo de Leitha urmăresc scopuri centraliste absurde: o minoritate germană se stăpânească *cis* și o mică majoritate maghiară *trans*. În veacul nostru al formării de state naționale nici popoarele slave, nici celelalte popoare nu se vor arăta indifereți față de atari teorii și practici. Austria ca și Ungaria formează o familie de popoare, căreia îi lipsește spiritul național, care se le poate ține la oaltă. Aci iubirea față de individualitatea trebuie să se însoțească cu iubirea față de întregul; fiecare popor are să știe, că în imperiul individualității lui e scutită și cruțată, atunci interesul special concade cu cel general, atunci va fi scopul singuraticului, să susțină întregul, în care găsește garanția cea mai bună a existenței sale proprii.

„Ce flori produce șovinismul dincolo de Leitha, cum guvernul unguresc prin opoziția cea puternică de sub Polányi, Eötvös, Károlyi Gábor, Szalay și alții se împinge neîncetat spre asuprirea ulterioară a nemaghiarilor, arată o privire în jurnalele, în evenimentele scandalose din parlament. Doar oamenii strigă, cât îi ține gura, pentru-că Regele a accentuat la Boros Sebes și la Güns chestia de drept public a naționalităților, n'a recunoscut pe seama maghiarismului o poziție specială dominantă. Fala Maghiarilor e vătămă în mod simțit, căci ei numai pe seama lor, pe seama rasei dominante, pretind mîierea de națiune și aplicarea ei la locuitorii de altă limbă ai Ungariei nu o suferă una cu capul.

„Trebuie să fii trăit în ținuturile germane, române ori slave ale Ungariei, pentru-că să știi apăsura abuzurile insuportabile ale șovinismului maghiar, să știi pricepe poziția de heloți a nemaghiarilor. Maghiarii e limba administrației și a justiției, într'însa se compun ordinațiunile și sentențele, și dacă țeraul român, german ori slav face protest ori cere explicări din cauza vre unei procești neînțelese, ce i-s'a immanat, îl resping aspru ori în cas de o eventuală pășire mai conștie de sine îl întemnițează. Neîncetat se întemnițează casurile de acestea, și mai pe urmă va seca ori-ce îndelungă răbdare.

„Cu scopul de a maghiariza celelalte naționalități ale Cisleithaniei guvernul unguresc ține un stab de amplexii neproporționați de extins și costisitor, a căror salare țeara nespuse de apăsătoare contribuții de tot felul abia le poate câștiga. Fișpani și vicifișpani

și peste tot amplexiați de tot rangul și de toate chemările deprind maghiarizarea în virtutea poziției lor, și nemaghiarul la justiție și la administrație e neputincios față de Maghiarul. Deputatul șovinist Coloman Széll a zis deunăzi, că președintele al unei reuniuni maghiarizatoare, că meritul cel mai de frunte pentru maghiarizarea de ținuturi nenatale e al amplexiaților dela administrație, justiție și municipii. De tot franc și pe față se predică violentarea, care se săvârșește în suferința națiunilor nemaghiare. Această idee și-o însușește bărbați de stat și politici, și din cauza aceasta scopul politicii interne a guvernului unguresc, care se întemnițează la filă cărmă, e suprimarea nemaghiarilor, transformarea unui stat extrem național, în care o minoritate de aproape cinci milioane se stăpânească o majoritate aproape de două-ori așa de mare. Nenumărate sînt deja acum posturile de amplexiați, dela cari nemaghiarii sînt eșchiși; în toate școlile se învață aproape exclusiv idiomul maghiar, deși spre paguba adevăratei științe și culturi. Dar Maghiarii ar trebui, să cumpănească, că deși ei sub seutul legilor statului desvoadă o agitație maghiarizatoare mare, nemaghiarii totuși nu sînt o mulțime lipsită de drepturi și la apăsarea maghiarizării opun în sfîrșit o reacțiune. Chiar Românilor din Ardeal și din Ungaria-de-Sud sînt un popor liniștit și strigincios, neaplicat spre intrigi politice, dar mai pe urmă nesocotirea neîncetată a drepturilor lor, pot-punerea lor politică și la ei „a schimbat laptele modului de cugetare celui evlavios în venin întărit de șerpe“.

„Vaietului nemaghiarilor ori mai bine indignării lor pentru violentarea națională i-a dat expresie foaie croată, „Obzor“ din Agram, în următoarele cuvinte, pe cari le-a reproduc foaia românească „Telegraful“: „În anul 1848 Maghiarii au început pe față luptă în contra Austriei, în contra dinastiei. Atunci s'au sculat viteji Croșii sub conducerea cavarlescului lor ban Iellaci, atunci Românilor, Slovacii și Sârbii au adunat corpuri de voluntari, și toți au pornit în luptă pentru împărțitul lor în contra Maghiarilor. Nu sînt dar popoarele acestea, pe cari vor să le desnaționalizeze, elementul acela, care a mîntuit împărăția de pierire, și în cari aceasta poate să se încreadă totdeauna, și mai ales în zilele de strîmtoare grea?“

„Românilor, Germanilor și Slavilor din Ungaria, precum și Slavilor din Cisleithania în imperiul german li-se bagă adese-ori de vină, că ar urmări tendințe revoluționare, dar aceasta se face cu ignorarea totală a faptului, că după conceptul vechi austriac, care până la împăratul Iosif II. a fost maxima necontestată de guvernare, imperiul ar avea să fie numai o confederație de popoare și de state. Ege-monie, ce o deprinseseră multă vreme Germanii, ei o mulțumiau numai gradului lor de cultură înaintat, și e vina lor proprie, dacă ei în restimpul cel lung al domniei lor încontestate nu au știut, să absorbeze națiunile așa de rămase în cultură în aceeași măsură, în care s'a întemnițat aceasta în Germania cu Venzii. În timpul de față din punctul de vedere al dreptului gînilor toate națiunile monarhiei, în rîndul cel dintău cele douăzeci de milioane de Slavi, au dreptul de a pretinde aceeași autonomie, care s'a conces maghiarismului celui debil în privință ungurească. Din acest punct de vedere au să se judece și tendințele cehe.

„Dacă Maghiarii în trans, Germanii în cis înfațșează ca pe niște revoluționari celelalte popoare, cari se silesc a-și dobândi neatârănarea lor, trebuie să se replice, că oamenii aceia, cari se silesc a îmbunătăți situații naționale ori sociale precare, totdeauna au fost *defăimări*, că sînt revoluționarii cei mai periculoși. Acesta și e lucrul firesc, căci dacă situațiile precare ar fi fost spre paguba națiunii ori clasei dominante, aceasta le-ar fi delăturat, dar fiindcă ele le-au fost spre folos, de aceea ori-ce revoltă în contra lor a fost deodată și revoltă în contra națiunii ori clasei dominante. Până la anul 1867 Maghiarii au fost niște revoluționari tot așa de periculoși în ochii centraliștilor, ca și astăzi Slavii și Românilor în ochii dualiștilor.

„E sigur, că în tabăra Românilor și Slavilor se comit nebunii și excese mari (?), dar când patimile de partid sînt deslănțuite, și când ura națională amărește pe oameni, buna chibzuire ajunge la cuvînt mai arare ori decât închipuirea. De buna chibzuire doară ar trebui în rîndul cel dintău să nu se ferească Maghiarii, pe cari pre-județul național crescut prin șovinismul nu-i mai lasă, să gîndească corect. Ei uită, că ei doar sînt un popor mic, care e avisat la compromise cu vecinii săi. Pe forțele sale în ziua de azi abia se razimă vre o putere mare, care are multe milioane de locuitori; cu cât mai virtos ar trebui, ca un popor mic care nu împotorează țeara sa nici până de jumătate cu membri de ai viței sale și împărțește patria sa cu alte națiuni, să se silească a trăi cu acestea în pace și concordie. În noroc să nu fii insolent, în nenorocire să

nu fii descurajat“, zice sentența unui înțelept. Cât de puțin recunosc însă Maghiarii adevărul acestei sentențe, au arătat cele-ce s'au petrecut în parlament, propunerile deputatilor Bartha și conte Albert Apponyi, cari pretind prerogativa rasei maghiare „alcătuitoare de stat“ față cu celelalte naționalități, cărora li-se denegă ori-ce îndreptățire la o totalitate individuală“.

Delegațiunile.

„Academia militară maghiară“.

(A.) Comisiunile delegațiunilor, alese în ședința constitutivă dela 30 Maiu, și-au început lucrările, adică, mai precis vorbind, numai cea ungurească și-a ținut Sămbăta trecută, 6 Iunie, prima ședință, pe când comisiunea delegațiunii austriace va avea prima ședință mâine, 9 Iunie.

Că pentru-ce s'a grăbit așa comisiunea delegațiunii ungurești, când ameteala și beția grandomaniei era să-și ajungă punctul culminant în capetele și inimile lor, azi, 8 Iunie, aniversarea încoronării și ziua intrării în vigoare a „legii millenare“, prin urmare cu atât mai puțin „minte sănătoasă“ au putut să se ocupe cu trebile cele mai serioase, adică ale armatei; că pentru-ce aceasta neexplicabilă rivnă de lucru, — ne dă oarecare lămurire știrea lansată deja de vre-o săptămână de către „Magyarország“, spunînd că „Regele pregătește nației o surprindere cu un dar pe ziua de 8 Iunie“, și acest dar n'ar fi mai puțin decât tocmai „academia militară maghiară“, una din „aspirațiunile naționale“ reprezentate și apărute de către Hamlet-ul nației.

Cu de acestia gîrgăuni verzi îmbătau Jidanii nația; se înțelege, că nu era altceva decât minciună și încă obraznică, voină prin ea tocmai a „influența“ cercurile competente, a le spune acestora pe față „dorul cel mai ferbinte al inimii“ nației în anul *apoteosei*.

Cei inițiați știu, că n'are să se împlinească „dorul ferbinte“ și totuși nici o foaie nu confirmase, nici nu desmintise senzaționala informație jidovească, căci, mai știți? „Magyarország“ de multe-ori a adus, el cel dintău știri senzaționale mai ales despre „afaceri scandalose“, de care nimeni nici pe departe nu bănuia; prin urmare (?), poate că și de asta-dată are el, organul lui Bartha Miklós, legături cu cercurile în care sînt informate despre „darul“ cu care Coroana vrea să surprindă nația, pe deasupra în urma cărei îndepliniri a „dorului celui mai ferbinte“ *fusiunea* ar urma dela sine. Căci, doamne, cât de mulți oftează după o fusiune, fie chiar o edițiune mult mai modestă a celei din 1875, când „tigrul“ apărător al „independenței națiunii“ singure alcătuitoare de stat și al d'epului public al Ungariei, își luase inima în dinți, se împacăse — se înțelege în mod făfarnic — cu basa dela 1867, ear' în schimb prefăcîndu-se în „zdrobitorul naționalităților“.

Dacă nu alte considerații deci, apoi opiniunea publică emoționată împingea comisiunea pentru afaceri armatei a delegațiunii ungare să țină ședința încă înainte de ziua pretinsei „surprinderi“, adică cel mai tîrziu Sămbătă, în 6 c. Eată deci explicarea hărniciei comisiunii ungurești.

Telegraful de Sămbătă seara ne-a vestit despre adevăratele știri, scornite în două sculperi anumite de către „Magyarország“. Fără a mai stărua asupra decepțiunii cu „darul“, vom da raporturile despre ședința sus pomenitei comisiuni, precum urmează.

Au fost de față din partea guvernului comun: ministrul de răzbel Krieghammer, ministrul de externe Goluchovski, șeful de secțiune la Curtea supremă de compturi, Szentgyörgyi și 11 militari superiori. Din partea guvernului unguresc: Bánffy și Fejérváry.

Ședința s'a ținut sub presidența grofului Andrássy Aladár; ca referent funcționează Münnich Aurel.

După-ce referentul expuse budgetul armatei, primit, după o scurtă discuțiune, de către comisie, el, Münnich însuși, întrebă pe ministrul de răzbel: „cum stă chestiunea înființării academiei militare (a 3-a la număr) în Ungaria?“

Ministrul Krieghammer răspunde, că *impregurările privitoare la înființarea eventuală a unei a treia academii militare nu s'au schimbat până acuma; de oare-ce, după-cum arată prospectele aci alăturate, n'a trebuit încă nimeni să se respins de a fi primit în una din cele două academii existente din cauza lipsei de spațiu*. Avînd deci în vedere cheltuielile considerabile ce s'ar recere la înființarea unei a treia academii

se va pute păși numai atunci, când se va în trebuința de ea. Că atunci ea va fi construită pe teritoriul Ungariei, a zis-o deja predecesorul meu în oficiu.

Arhitectul armatei, locot. col. Acham, expune apoi p'annrile și calculele, elaborate pe baza rezoluțiunii luate în anul trecut de către delegațiune. (Ne aducem aminte că, pentru a scăpa de Unguri, ministrul de răzbel le-a promis a „studia planurile“ și pentru acest studiu se votase atunci 40.000 florini). Cheltuielile de construire a academiei s'ar' urca, după expunătorul, la 2.466.000 fl., arangiamental intern ar costa 318.000; ear' adăugîndu-se încă suma pentru loc și taxe de asigurare, s'ar' recere în total o sumă de 3.200.000 fl.

Refer. Münnich expune geneza chestiunii și-și motivează propunerea că, după-ce sînt cunoscute planurile, să se primească următoarea moțiune: delegațiunea ia la cunoștință declarațiunea ministrului privitor la chestiunea înființării unei academii militare în Ungaria, după care declarațiune de astădată încă nu există trebuința de înființarea ei; totdeodată însă ministrul de răzbel este îndrumat, a aduce în această privință o propunere la timpul său, când trebuința înființării se va ivi.

Hegedüs Sándor își accentuează punctul său de vedere din anul trecut și se întrepune, că academia a treia militară să se înființeze cât de curînd...

Bujánovics se alătură la aceasta propunere, dar' numai așa, ca în academia viitoare limba de propunere să fie cea maghiară...

Bolgár Ferencz impută ministrului de răzbel, că nu poartă destulă grijă pe dezvoltarea elementului maghiar printre generali și oficerii de ștab.

Pulszky Ágost (fratele panamistului Pulszky), apără pe ministrul contra învinuirilor lui Bolgár și recomandă spre primire propunerea referentului.

După-ce Bolgár și Hegedüs mai diculță cu Münnich, majoritatea comisiunii primește propunerea referentului.

Așadar, deocamdată pentru multă vreme, academia militară maghiară va rămîne visul de aur și „aspirațiune națională“ a lui Apponyi și celorlalți *nemzet-íști*.

Din comitate.

Adunarea generală a comitatului Făgăraș.

— Raport particular —

Făgăraș, 6 Iunie n. 1896.

Congregația de primăvară a comitatului Făgăraș a fost atît de Români, cît și de străini slab cercetați. Totuși obiectele mei însemnate din programă au fost viu dezbătute și cu deosebire la raportul vicecomitelui s'a incins o dezbateră, care a durat mai bine de două ore.

Primul vorbitor a fost dl Dr. Ioan Șenchea, care în vorbirea s'a a supus unei aspre și amănunțite critice raportul extins al vicecomitelui, ocupându-se cu mare îngrijire mai cu seamă de starea economică, industrială, culturală și financiară a poporului român din comitat.

Voia încerca, — pe cît 'mi-am putut însemna, — a schița discursul ședinței.

Dr. Ioan Șenchea, după-ce arată, că raportul vicecomitelui trebuie să fie oglinda fidelă a stărilor faptice din comitat pe toate terenele, constatînd rîul și indigîntul asupra acțiunilor necesare pentru viitor, continuă:

On. adunare generală! Înainte de a trece la dezbateră raportului vicecomitelui, trebuie să amintesc un fapt, care din punct de vedere al adevărului și al bunei înțelegeri — dacă poate fi vorba de așa ceva — numai condamnat trebuie să fie.

Și adecă cu ocaziunea unei congregațiuni extraordinare, așa numită *millenară*, — de care noi Românilor din motivate cauze politice ne-am ținut departe, — un vorbitor festiv millenar, cuprins de extas, a zis, că Maghiarii la venirea lor au aflat în părțile acestea adunături de popoare, cari pripeșiseră pe aici („*ittén tanyákat ittől gyűllevés népségeket*“).

Las că această aserțiune stă în cea mai flagrantă contradicție cu adevărul istoric și las că respectivul orator nu este nici chemat, nici competent a face istorie — dar' este totdeodată o totală lipsă de bună-cuviință și de bun simț — ca să nu zic o temerară cutezanță, — ca într'un comitat aproape curat românesc, marea majoritate a populațiunii băștinase să fie insultată în așa mod drastic, declarîndu-o de adunătură.

Și cine?

Un om, care el însuși este o venitură în acest comitat și din orgoliosul motiv, ca cu atît mai mult să se poată ridica în laude pe sine însuși și nația sa. Înțelege, on. adunare generală, să se laude cineva pe sine însuși și ce e al său, — înțelege să petreacă și să se chefuască, — dar' nu este iertat, ca să o facă aceasta pe contul adevărului și

al istoriei și prin ofensarea acelor, cu ai căror scumpi bani paradează și chefuște. Resping deci cu indignațiune în numele poporului român și al adevărului istoric falsa aserțiune a dlui Bala, pe care cred, că vorbitorul numai într'un moment al uitării de sine și-a putut permite a o zice. (Vii aprobări din partea Românilor, mișcare între patrioți!)

Trecînd apoi la critica raportului constatată, că stările de azi din comitat: politice, administrative, economice financiare și industriale sînt anormale, disolute și nemulțumitoare. Nu numai că nu înaintăm, ci toate merg tot mai spre rîu. Și tot meritul este al acelor, pe cari de cinci ani din nefericire i-a pus soarta în fruntea acestui comitat. Căci ce au făcut domniile-lor bine și folositor pentru comitat în acest restimp? Absolut nimic, dar' rîu au făcut destul, pe ori-ce teren am privi.

Să luăm mai întău administrația. Este un adevăr recunoscut în toate țările, numai la noi nu, că funcționarul numai atunci poate corăspunde chemării sale, dacă cunoaște limba, firea, obiceiurile și dorințele poporului; da a cunoaște împregiurările și nu e stăpînit de o preocupățiune dușmănoasă față de acel popor.

Căci nu legile fac oamenii, ci oamenii fac legile. Pe lîngă cele mai defectuoase legi, cu funcționari drepti, capabili și conștiințioși se poate face, administrația cea mai bună și și de model, pe când cele mai bune și perfecte legi, devin în mîni nechemate, ne-capabile, arme stricicioase.

Cum e la noi?

Funcționarii români, fii ai comitatului, au fost cu forța delăturați din administrație și tulonați cu străini adunați din toate părțile, cari nu numai că nu cunosc limba română și relațiunile, ci voese să-și câștige merite patriotice prin șicanarea poporului și persecutarea fără milă a tot ce e românesc (Români: așa e!)

De lîngă dela venirea sa aici s'a arătat ostil față de adevăratele interese ale comitatului și ale poporului român, pe care dînsul nici nu le-a priceput, nici nu a voit să le priceapă nici-odată.

Dela făcutul în toate faptele sale a fost și este condus de interesele personale și de grija a se pute susține cu toate mijloacele în scaunul fișpanesc, ear' nu de binele și înaintarea, nu de soarta comitatului. În ce mare contradicție stau, dlor, vorbele și faptele dlui fișpan.

În vorbirea sa de instalare din 7 Iulie 1891 dl Bauszner promitea: „Comitatul acesta e locuit de un popor liniștit și blînd, care pe lîngă o tractare cu tact și umană, se poate ușor guverna îndată-ce se aleg oameni apleși și se aplică la locul potrivit, și de aceea nu numai cred, dar' sînt convins, că printr'o politică conștiințioasă, strict pe baza legii, din comitatul Făgăraș se poate face un excelent comitat, astfel, că în toate timpurile să fie asigurată existența și viitorul lui“, și earăși mai departe: „primiți, domnilor, asigurarea, că din partea mea îmi voiu ține de o principială datorință a propaga și susține între toți cetățenii acestui comitat și oraș cea mai bună înțelegere și adevărată frățietate și că în toate afacerile voiu purcede cu cea mai mare nepărtinire și dreptate“.

Întădever frumoase frase, frumoase promisiuni, făcute se vede anume, ca se nu le țină dl fișpan, biar le putem cu tot dreptul numi o ironie chială, căci precum am spus, dela venirea sa, dela prima sa faptă aici, a lucrat și a dovedit tot contrarul promisiunilor, producînd vîrjabă, nemulțumiri și nimicînd ori-ce progres.

Aici fișpanul Bauszner fraterupepe vorbitor, făcîndu-l atent, că nu-i permite a critica procedura sa, de oare-ce dînsul nu e responsabil adunării generale și dacă mai continuă în modul acesta, îi detrage cuvîntul.

Dr. Șenchea protestează contra procedurii volnice a fișpanului, argumentînd, că de oare-ce fișpanul nu se mărginește la dreptul de supraveghere și controlă asigurat prin lege, ci exercitează o influență decizitoare în toate afacerile autonome comitatense, așa că de facto autonomia numai pe hîrtie mai există, congregațiunea își îndeplinește numai o dreață datorință, supunînd criticele sale activitatea fișpanului, cu atît mai virtos, căci în primul loc dînsul este responsabil pentru mersul bun sau rîu al treburilor din comitat.

Fișpanul de nou amenință cu detragerea cuvîntului și zice, că dacă vorbitorul află în aceasta gravamină, să se adreseze cu plîngerea la minister.

Dr. Șenchea declară, că se știe că dreptate pot aștepta Românilor dela ministrului maghiari de azi și continuă: Se zice în raport, că ordinea publică n'a fost conturbată. Știu pozitiv, ba am și o sentență a dlui vicecomite în mîna, din care reese, că prin Octombrie anul trecut o ceată de „daco-româniști“, „irredentiști“, „revoluționari“, au ținut sub mîierea de „clubul român“, o adu-

Se caută pentru moara „Pricia”
din Bocșa-română, cottul Caras Severin

un morar,

care totodată și ca „mașinist” se poate
provedi lucrul de mașină. Moara se mină
și cu apă și cu foc.

Venitul morarului este: 10% din
venitul morii, până liberă pentru familie
și dreptul de a-și îngriși 2 porci din
venitul morii. De oare-ce mai toți măci-
nătorii sunt Români, m'as bucura dacă și
refectanții la acest post ar fi Români, în
lipsa reflectanților români, se ceră dela
alți reflectanți cunoașterea limbii române.

Amănunte și deslășiri mai detaliate
comunică proprietarul morii Constantin
Morariu în Bocșa-română, stațiunea
postală și gară.

Insinuările se se facă la proprietarul
morii până în 10/22 Iunie a. c., de oare-ce
în serviciul morii poate intra în 18/30
Iunie a. c.

Constantin Morariu,
proprietar.

„Institut Tipografic” în Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreunate cu

însoțiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăp-
tării etc. și instrucțiuni trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

înființarea și conducerea de astfel de însoțiri

de

F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a.

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote,

directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania”.

EDITURA

„Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibului”.

(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr.,
recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra dela

Institutul Tipografic în Sibiu.

„LUCEAFĂRUL”,
Institut de economii și credit, ca societate pe acții în Verșet.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de comp-
tabil la institutul nostru.

Refectanții au a-și înainta petițiile
direcțiunii institutului până la 15 Iulie
1896 st. n., înzestrate cu următoarele
documente:

1. Extras de botez.
2. Atestat de calificare și
3. Atestat despre praxa câștigată pe
acest teren.

Dotăția constă din salariu anual de
fl. 900 și tantiema provizată în statute.

Se pretinde cunoașterea limbilor:
române, germane și maghiare în vorbire
și scriere.

Postul este a se ocupa în 1 August
1896 st. n.

Direcțiunea.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de casier
la institutul nostru.

Refectanții au a-și înainta petițiile
direcțiunii institutului până la 15 Iulie
1896 st. n., înzestrate cu următoarele
documente:

1. Extras de bot z.
2. Atestat de calificare și
3. Atestat despre praxa eventuală
câștigată pe acest teren.

Se pretinde depunerea unei cauții de
fl. 1000 v. a. și cunoașterea limbilor:
române, germane și maghiare în vorbire
și scriere.

Dotăția constă din salariu anual de
fl. 700 și tantiema provizată în statute.

Postul este a se ocupa cu 1 August
1896 st. n.

Direcțiunea.

Hârtie

pentru

scrierea de model la examen (Propise)

se află de vânzare la „Institutul Ti-
pografic” din Sibiu.

100 bucăți 65 cr.

La „Institutul Tipografic” se află de ven-
zare opul premiat și publicat de „Asociațiunea
transilvană pentru literatura română și cultura
poporului român”

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanu.

Acest op, care se extinde pe 216 pagini, cu-
prinzând cele mai frumoase povești și la urmă
o însemnare a provincialismelor, costă numai
50 cr. plus 10 cr. porto.

La Institutul Tipografic, în Sibiu,
se află de vânzare, cu prețul de 20 cr. broșura:

Die rechtliche Grundlage des Dualismus

Basa de drept a dualismului

de

Dr. N. D. cavaler de Preda.

Broșura aceasta, scrisă nemțește și apă-
rută în Viena, este dedicată energicului

Dr. Carol Lueger.

Photoplasticum

lângă

Promenada „Bretter” (Podul minciunilor).

În lume prin sbor.

Expoziție de fotografii originale de sticlă premiate.

În serie de 48 tablouri. — În fiecare zi altă serie.

Prima zi. — Sâmbătă, în 6 Iunie:

Palaturile minunate ale regelui Ludovic al II-lea din Bavaria.

A doua zi. — Duminică, în 7 Iunie:

München cu lacul regal și Oberammergau.

A treia zi. — Luni, în 8 Iunie:

Helveția, în special Savoyen.

Urcarea pe Mont-Blanc.

A patra zi. — Marți, în 9 Iunie:

Tatra cea înaltă și Pojonul.

A cincea zi. — Miercuri, în 10 Iunie:

Petersburgul și Moscva.

A șesa zi. — Joi, în 11 Iunie:

CONSTANTINOPOL.

Zilnic după amiază dela 6 oare seara până la 10 oare.

Prețul intrării 20 cr.

Cu stimă:

Franz Herb.

[1555] 2-3

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1-a Maiu 1896.

Budapesta—Predeal									
Tren de persoane	Tren de cargă	Tren de persoane	Tren de cargă	Tren de persoane	Tren de cargă	Tren de persoane	Tren de cargă	Tren de persoane	Tren de cargă
10.30	8.05	8.05	2.00	pl. Viena	sos.	1.55	1.55	1.55	7.20
8.30	2.15	3.15	5.45	Budapesta	A	5.45	7.40	7.40	6.20
11.21	4.16	6.52	9.02	Szolnok	A	2.24	5.3	5.37	11.44
1.38	5.48	11.88	12.55	P. Ladány	A	12.03	3.16	1.19	10.08
3.42	7.08	1.48	2.11	Oradea-mare	pl.	2.37	11.04	8.48	11.82
3.58	7.15	2.06	2.18	Méz-Telegh	pl.	2.39	10.44	8.35	11.17
4.38	7.43	3.08	2.50	Rév.	A	2.01	10.07	8.11	10.42
5.20	8.15	3.45	3.26	Bratva	A	1.84	9.36	7.46	10.06
5.48		4.06		Ciucia	A		9.16		9.50
6.32	9.07	2.52	4.58	Hunedo	A	5.48	12.52	8.32	7.08
7.16	9.37	3.51	5.32	Ghiribeu	A	4.19	12.2	6.54	6.39
8.07		5.05	6.24	Cluj	pl.	3.18		6.13	5.28
8.34	10.37	6.14	6.59	Apahida	pl.	2.23	11.01	6.23	4.85
8.49	11.10		8.40	Ghiribeu	pl.		10.5	5.0	4.14
9.06	11.27		9.09	Cluj	pl.				6.27
10.12	12.30	10.49	7.27	Ghiribeu	pl.		9.24	3.47	3.01
10.42	12.57	11.25	7.52	Cluj	pl.		8.54	3.04	2.55
11.01	1.09	11.49		Cluj	pl.		2.49	2.08	4.27
11.09	1.09	11.59		Cluj	pl.		2.41	2.08	4.27
11.31	1.36	12.29	8.17	Cluj	pl.		8.28	2.17	1.38
12.48	1.54	12.55	8.35	Cluj	pl.		8.06	1.55	1.17
12.0		1.80	8.35	Cluj	pl.		7.59	1.29	12.2
12.38		2.03		Cluj	pl.		12.55	12.32	2.40
12.47		2.27	9.05	Cluj	pl.		7.30	12.4	11.55
1.18		3.11		Cluj	pl.		12.01	11.8	2.26
1.34		3.31		Cluj	pl.		6.56	11.41	11.10
2.18		3.81	9.47	Cluj	pl.		6.54	11.1	11.05
2.32		4.06	9.4	Cluj	pl.		6.41	10.5	10.43
3.04		4.45	10.2	Cluj	pl.		6.20	10.2	10.18
3.40		5.27	10.51	Cluj	pl.		5.55	9.4	9.36
4.08		6.2	11.1	Cluj	pl.		5.38	9.1	9.18
5.34		7.59	12.2	Cluj	pl.		4.27	7.4	8.10
6.12		8.37	12.5	Cluj	pl.		3.58	7.02	7.22
6.41		9.17	1.1	Cluj	pl.		3.37	6.36	7.16
7.16		9.38	1.3	Cluj	pl.		3.16	5.58	6.33
8		10.36	2.0	Cluj	pl.		2.5	5.08	5.57
11.1		2.15		Cluj	pl.		7.01	2.18	
12.9		3.01		Cluj	pl.		6.39	1.42	
1.11		3.31		Cluj	pl.		5.11	1.12	
8.30		9.30		Cluj	pl.		8.35		
Budapesta, gara de vest — Rușava — Vercerova									
Tren de persoane	Tren de cargă	Tren de persoane	Tren de cargă	Tren de persoane	Tren de cargă	Tren de persoane	Tren de cargă	Tren de persoane	Tren de cargă
8.36	11.1	9.05	9.35	4.1	pl. Viena	sos.	5.54	7.2	6.5
11.1					Budapesta	sos.	6.5	10.25	12.11
9.05					Cegléd	pl.	4.2	8.26	12.11
9.35					Szeged	pl.	4.04	7.16	12.06
4.1					Szeged	pl.	1.01	4.55	10.57
5.54					Topolovec	pl.	8.09	7.14	8.55
7.2					Lugoj	pl.	7.1	6.08	6.56
6.5					Caransebeș	pl.	6.21	5.20	6.28
10.25					Tercegovă	pl.	5.15	4.15	5.37
12.11					Mehadia	pl.	4.11		4.40
12.06					Băile-Herculane	pl.	2.37	4.40	3.27
10.57					Toplet	pl.	2.21		3.14
10.1					Rușava	pl.	2.1		2.18
4.55					Vercerova	pl.	12.53	3.50	2.26
10.57					București	pl.	12.50	3.40	2.18
12.11							7.1		5.50
Budapesta—Arad—Teliuș									
Tren de persoane	Tren de cargă	Tren de persoane	Tren de cargă	Tren de persoane	Tren de cargă	Tren de persoane	Tren de cargă	Tren de persoane	Tren de cargă
8.05	1.55	10.1	pl. Viena	sos.	7.20	1.10	6.10		
10.56	3.49	1.0	Budapesta	A	4.14	11.19	2.55		
3.55	6.52	6.05	Szolnok	A	11.20	8.18	9.35		
2.30	4.30	7.02	Arad	pl.	10.55	8.08	8.55		
2.44	4.42	6.41	Glogova	pl.	10.35	8.48	8.48		
3.14	5.04	7.01	Győr	pl.	10.14	8.18	8.18		
3.31	5.15	7.12	Paulia	pl.	10.00	8.6	8.6		
3.58	5.38	7.49	Radna-Lipova	pl.	9.46	7.9	7.2		
4.30	5.57	7.51	Cotop	pl.	9.15	7.22	7.22		
4.50	6.18	8.07	Bérsava	pl.	8.57	7.05	7.05		
5.40	6.58	8.48	Soborșin	pl.	8.15	6.34	6.34		
	7.27	9.07	Zam	pl.	7.41	6.08	5.50		
	7.58	9.42	Gurasada	pl.	7.16	5.25	5.25		
	8.08	9.31	Ilia	pl.	7.06	5.18	5.18		
	8.26	10.16	Brancica	pl.	6.48	4.49	4.49		
	8.52	9.57	Deva	pl.	6.20	5.15	4.25		
	9.6	10.08	Simeria (Piski)	pl.	6.01	5.07	4.10		
	9.24	10.37	Orăștie	pl.	5.45	4.89	3.31		
	10.40	11.57	Jibot	pl.	4.55	3.10	9.27		
	10.40	12.19	Vintul-de-jos	pl.	4.31	2.49	9.08		
	10.54	11.17	Alba-Iulia	pl.	4.11	2.28	8.47		
	11.30	11.40	Teliuș	pl.	3.43	1.1	8.11		
Mureș-Ludoș—Bistrița									
Tren de persoane	Tren de cargă	Tren de persoane	Tren de cargă	Tren de persoane	Tren de cargă	Tren de persoane	Tren de cargă	Tren de persoane	Tren de cargă
4.1	9.10	4.20	Mureș-Ludoș	A	6.46	7.21			
6.48	12.41		Tăg-Budacel	A	4.50	9.40			
9.59	4.55		Bistrița	A	1.16	5.55			
Sibiu—Cisnădie									
Tren de persoane	Tren de cargă	Tren de persoane	Tren de cargă	Tren de persoane	Tren de cargă	Tren de persoane	Tren de cargă	Tren de persoane	Tren de cargă
5.30	2.15	7.4	Sibiu	A	7.10	3.55			
6.06	2.51	8.16	Cisnădie	A	6.36	3.21			

Nota: Oarele însemnate în stângă stațiilor sunt a se citi de sus în jos, cele în dreapta de jos în sus. Numărul înscris cu linii groase înseamnă oarele de noapte.

Pentru „Institut Tipografic” T. Liviu Albini sub sechestru: V. H. Dressandt.